

Läxhjälp gör skillnad

När Amal Abdullah pluggar extra, är det Chalmersstudenter som rycker in

Projektet Intize skapades av ett gäng Chalmersstudenter 2005. I dag reser de runt med idén i hela norra Europa. Och hemma i Göteborg är efterföljarna många.

Text: Benedikta Cavallin

Bild: Bibbie Friman

Några minuter över fyra droppar de första ungdomarna in och efter en kvart är lokalen på Muskotgatan i Gårdsten välfylld. Runt borden sitter ett femtontal ungdomar med sina läxböcker framför sig.

– Du måste gånga den här siffran med nämnaren, förklarar Muhammed Rahmat tålmodigt. Sedan plussar du på täljaren.

– Det kommer aldrig att gå in i mitt huvud, klagar Christoffer Chau, men några minuter senare verkar det ändå som om bråken inte är så besvärliga längre.

Det är läxhjälpdags i Gårdsten i nordöstra Göteborg. Två gånger i veckan är högstadieungdomarna i området välkomna med sina läxor. I första hand ska ungdomarna få hjälp med matematiken, men har de andra läxor så går det bra att ta med dem med.

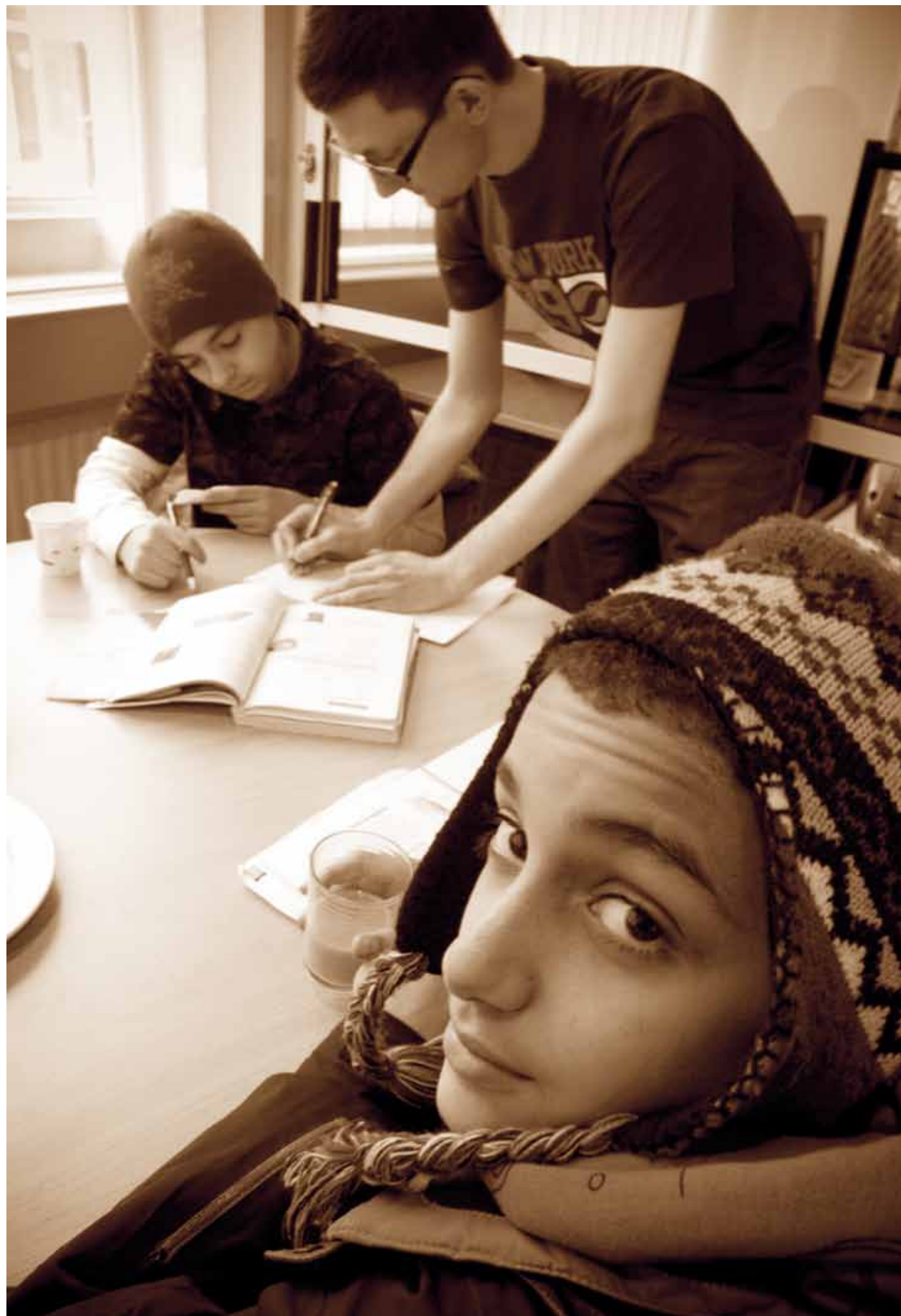
Och läxhjälp är populär. Just idag är niondeklassarna i Gårdsstenskolan på skolresa till Polen, annars kan det ibland vara svårt att få plats. Men det är inte lärare eller utbildade pedagoger som undervisar barnen och det är inte någon välment, men kanske kortlivad, kommunal satsning.

Det är *Intize*, ett projekt som drivs av studenter på Chalmers, som arbetar ideellt och på sin fritid för att göra skillnad.

– Jag vill ge tillbaka, berättar Muhammed Rahmat som läser första året till maskiningenjör på Chalmers. Utan Intize hade mitt liv sett annorlunda ut. Jag vet faktiskt inte om jag alls hade läst vidare efter gymnasiet, men Intize inspirerade mig att välja Chalmers.

FÖR TRE ÅR SEDAN GICK MUHAMMED på Angereds gymnasiet och tyckte att matte var både svårt och trist. Men en dag fick klassen besök av några Chalmersstudenter som

erbjöd dem att komma till Chalmers ett par kvällar i veckan för att lära sig matte. I stort sett hela klassen nappade och Muhammed spenderade många kvällar i lokalerna på Chalmers.

– Jag var nog den som fick mest hjälp av alla, och det är jag tacksam för idag, säger han med ett skratt.

Muhammed var dock inte den enda i sin klass som blev inspirerad att plugga vidare av Intize. Större delen av klassen har faktiskt gått vidare till universitet eller högskolestudier, vilket är ovanligt. I snitt är det annars bara 35 procent av eleverna på Angeredsgymnasiet som läser vidare under de första tre åren efter studenten.

Efter två år med mattestöd var Muhammed redo att själv börja undervisa yngre elever och han blev då en av de gymnasieelever som stöttar högstadieungdomarna i Gårdsten. Idag har alltså Muhammed Rahmat också börjat på Chalmers och flyttat från Gårdsten. Men fortfarande tar han bussen tillbaka två dagar i veckan för att hjälpa eleverna på sin gamla skola.

– Det är roligt att komma hit, säger han och det märks att vi gör nytta. Barnen blir duktigare och vi får mycket respons från lärarna på Gårdstensskolan. De säger ofta att det vi gör betyder mycket.

Högstadieungdomarna håller med.

– Jag lär mig mycket, intygar Zahra. Nu senast var det ekvationer. När jag går här ifrån brukar jag ha ont i huvudet, fast det är roligt att vara här.

Zahra återgår till sin historiebok och hon bläddrar fram till avsnittet om Pompeji.

– Titta! Det är avgjutningar av riktiga människor, säger hon till ledaren Caisy Kader. Det där ska jag redovisa inför klassen, men det är hemskt om man säger fel.

Kompisarna Daniella och Natalie instämmer, men Caisy tycker inte det är så farligt.

– Det gör inget, säger hon. Börjar ni på universitetet så måste ni redovisa inför hundra eller hundrafemtio personer. Klasserna är så stora. Men det är ingen som bryr sig, om man säger fel.

INTIZE HAR FUNNITS I FYRA ÅR och drivs ideellt av studenter på Chalmers och Göteborgs Universitet. Det hela började egentligen med att några studenter på Teknisk Fysik på Chalmers fick höra att eleverna på Angeredsgymnasiet inte var särskilt intresserade av att lära sig matte. Det förvånade dem och de åkte till Angered för att se om det stämde. Under en mattelektion gjorde de sitt bästa för att inspirera och snart märkte de att gymnasieeleverna inte alls saknade intresse för matematiken. Tvärt om ville nästan alla få mer undervisning.

Chalmersstudenterna blev överväldigade av intresset och var inte sena att göra något av det. Det blev fler mattesamtal ute på Angeredsgymnasiet, och så småningom även på andra skolor. Eleverna erbjöds också läxhjälp på Chalmers kvällstid, och många hakade på. Idag kommer varje vecka omkring

200 gymnasieelever till Chalmers för att få undervisning i matematik.

De som drog igång Intize har numera studiepupphåll och reser istället runt i skolor i hela norra Europa och håller inspirerande mattesamtal. Särskilt mycket har de varit i Norge där Norskt Näringsliv har gått in och satsat på ett liknande projekt som Intize. I Göteborg driver andra verksamheten vidare. En av dessa är Amad Raja som liksom Mu-

”Förut fanns två mattelärare. Sparkrav gör att en lärare nu ska hinna med 30 elever”

ammed och Caisy kom i kontakt med Intize redan när han själv gick på gymnasiet.

– Jag tror att Intize fungerar så bra för att det är studentdrivet, säger han. Vi gör detta för att vi brinner för det. Tråkigt nog är inte två dagar i Gårdsten tillräckligt. Vi skulle behöva vara här 5-6-7 dagar i veckan.

Det händer att Amad lämnar lokalen på Muskotgatan med en känsla av uppgivenhet, frustration eller ilska. Ibland finns det ungdomar där som bara kommer och står. Men det kan också hända att han blir imponerad av ungdomarna och han känner att

Amad. Jag minns ju hur det var i mitt fall – jag räckte upp handen i fem-tio minuter, sen fick jag mjölksyra och tröttnade. I Gårdstensskolan är mattekunskaperna så låga att jag blir ledsen när jag hör det. Och när man skjuter på problemet blir det bara större.

Lokalen på Muskotgatan är nu i det närmaste full och Zainab Failli har satt sig i köket med samhällskunskapsboken uppslagen framför sig. Zainab gillar egentligen samhällskunskap men det är inte alltid så lätt att hänga med i undervisningen.

– Ibland går det så där, säger hon och pekar på ett prov hon har fått tillbaka som ligger på bordet.

29 poäng av 70 räckte inte och högst upp på papperet står det Ej Godkänd. Zainab går i sjuan och har två äldre bröder. Den ena är designer och den andra arkitekt och Zainab har bestämt att hon vill gå i deras fotspår och bli antingen designer eller arkitekt. Men då måste hon klara skolan och matten.

– Matte är inte kul – men jag måste ha bra betyg, säger Zainab med en suck. Annars kan jag inte bli det jag drömmer om.

PLÖTSLIGT DUNDRAR MUHAMMED, Muhammed och Christoffer in i köket. Det är deras tur att fixa mackor till de övriga. Bröd och pålägg bjuder Föreningsrådet i Gårdsten på

Samantha Ivanov och Zainab Failli tar gärna hjälp med läxläsningen i Gårdsten.

han gör nytta. Barnen utvecklas. De kommer tillbaka, får bättre självförtroende och bättre betyg.

– Vi märker att vi gör skillnad, säger han. Då känns det meningsfullt att vara här.

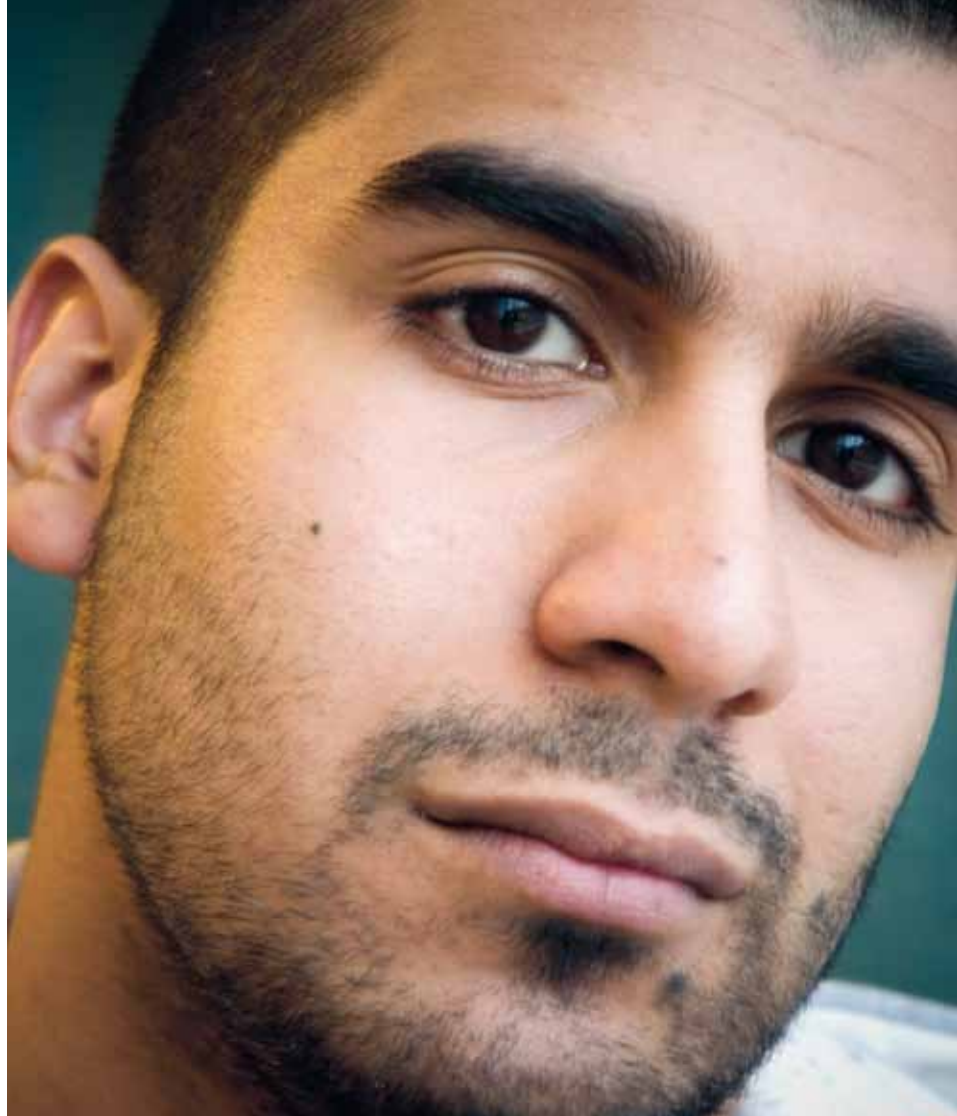
AMAD ÄR DJUPT KRITISK MOT SKOLAN i Gårdsten. Fram tills i fjol fanns här två mattelärare, men den ena fick inte vara kvar eftersom skolan drar ner på resurserna. Nya sparkrav och ett underskott på 35 miljoner i stadsdelen lär inte göra det bättre.

– Nu ska en enda lärare hinna med att hjälpa kanske 30 elever och det går inte, säger

för att ungdomarna ska kunna komma direkt efter skolan. Det är också Föreningsrådet som upplåter lokalen åt verksamheten.

Gårdsten är en av sju stadsdelar i Angered i nordöstra Göteborg. Området byggdes kring 1970 som en del av miljonprogrammet. Här bor 7 500 personer och av dem har 82 procent utländsk härkomst. Ohälsotalen är höga liksom arbetslösheten, och eleverna i Gårdstensskolan har bland de sämsta studieresultaten i Göteborg. 70 procent fick inget avgångsbetyg från årskurs 9 i fjol och är därmed inte behöriga att söka till gymnasiet.

– Vi märker vi gör skillnad, säger Amad Raja.

Men allt är inte nattsvart i Gårdssten. På senare år har området rustats upp, ur ett ekologiskt perspektiv är många av husen föredömen. Socialbidragstagandet har också minskat.

De två läxhjälpstimmarna börjar lida mot sitt slut. Utanför lokalen väntar Zainabs mamma:

– Jag har bott i Gårdssten i tjugo år. Från början var här jättebra, berättar hon. Vi betalade 17 kronor på hyran varje månad för att mina söner skulle ha tillgång till lokaler med datorer i huset där vi bor. Allt det är borta nu. Nu är det mest bråk.

Ofta blir föräldrarna kallade till möten i skolan eftersom det varit problem av olika slag. Nu senast var det någon som hade dragit kniv – men det händer allt oftare att lärarna inte orkar bry sig. Det är förstås ännu värre. På skolan finns det också många utbildade vikarier vilket naturligtvis gör att undervisningen blir lidande.

– Skolan har bara blivit sämre och sämre fortsätter hon. För tjugo år sedan var det bra, för tio år sedan var det fortfarande ganska bra, men idag fungerar ingenting längre.

– Jag är väldigt glad för att läxhjälp finns. På så sätt får barnen en chans att hämta upp en del av kunskaperna, i alla fall.

benedikta@fibermedia.se

Grödbygården

ett behandlingshem för föräldrar och barn.
Kvalitetscertifierat enligt ISO 9001: 2000.

Alla vill vi utvecklas, men helst utan att behöva ändra oss. Förändring väcker motstånd och dessa krafter behöver för "våra" familjer härbärgas inom den fasta ram en god institution utgör.

Vi har arbetat med familjer sedan 1990 och har utvecklat en organisation som är lämplig för vår målgrupp.

Psykoterapi (bild-, lek och parterapi) integreras i den jag-stärkande miljöterapi med mer pedagogiska metoder (Marte-Meo, Cap och ART).

Grundläggande variabler som åtgärdernas intensitet, frekvens och timing är en kompetens utöver metodnivån, som är avgörande för behandlingsresultatet.

Våra uppdragsgivare ger oss ett gott betyg i den enkät de besvarar vid behandlingens slut. Det genomsnittliga värdet på de olika variablerna är 4,7 i den femgradiga skalan. Familjerna bor i egna lägenheter i våra hus här på landet i Grödby.

- Behandling
- Utredning
- Akutplacering

Vill du veta mer? Kontakta oss gärna.

Lennart Olsson
leg psykolog/leg psykoterapeut/föreståndare.

Huvudman: Annika och Lennart Olsson.
Plats för 9 familjer - 25 personer.
Grödby ligger utanför Bromölla nära Blekingegränsen.
Adress: Grödbyvägen 263, 295 91 Bromölla.
Telefon: 0456 - 229 41
E-post: annika.lennart@grodbygarden.se

Certifierat ISO 9001 av

www.grodbygarden.se

SOCIALPOLITIK CITERAR

FÖRORTEN BRINNER

Gottsunda, Rosengård, Tynnered. Bränder, bråk med polisen. Ungdomar i uppror.

Nedtecknat: Maria Wallin

– Många lever i en sysslolöshet och känner stor frustration som tar sig det här uttrycket. Många känner ett stort utanförskap i samhället.

Så förklarar Inger Ashing, stf generaldirektör på Ungdomsstyrelsen, den senaste tidens oroligheter i storstädernas förorter i P1 Morgon den 2 september.

– Många ungdomar är arbetslösa, fortsätter hon. Många har inte klarat sin skolgång och saknar en känsla av att vara delaktiga i samhället. Man ser inte att man har en tydlig plats, känner sig inte välkomnad, inte önskvärd. Upp-

lever inte att man får respekt, och man bor i ett område som har dåligt rykte, även om man själv trivs.

ROGER ANDERSSON, professor i kulturgeografi i, vid Institutionen för bostads och urbanforskning, Uppsala universitet instämmer och tillägger:

– De senaste 15–20 åren har fattigdomen fördjupats i de här områdena, så i grunden finns ett fattigdoms- o integrationsproblem. Det är väsentligt lägre relativa inkomster i de här områdena i dag än i början av 90-talet.

– Vad har hänt? frågar programledaren Anna Hernek.

– Vi har fått allt större klassklyftor i samhället och skillnaderna mellan områden är större i dag än tidigare, svarar Roger Andersson.

– Men kommunerna har också färre redskap i sina verktyglådor för att agera mot segregationen. Marknaden har

helt enkelt betydligt starkare genomslag inom bostadspolitiken i dag.

– Möjligheten att planera för att minska segregationen har egentligen alltid varit små. På pappret är de stora. Kommunerna äger mycket mark, har planmonopol, kan bestämma ungefär hur områden ska byggas. Och man hade tidigare en mycket större finansiell resurs. Bostadsbyggandet subventionerades. Det var lättare att bygga hyresrätter i vissa lägen, även i mer välbeställda områden med höga markpriser.

– Det där har försvunnit, säger Roger Andersson. Vi har inga bostadssubventioner. När man pratar med planerare och politiker runt om i storstäderna tycker man att möjligheterna att agera har blivit mindre nu än för 15–20 år sedan.

– Både ungdomar och vuxna upplever de här skillnaderna. Folk i allmänhet har en mycket tydligare bild av segregationen

i städerna och förhåller sig till den. De som kan, undviker de områden som på olika sätt förknippas med sociala problem.

– Den här stigmatiseringen av de här områdena ger långsiktigt svåra integrationsproblem. Folk som bor där känner sig utpekade, frustrerade. De som kan flyttar ofta därifrån. Det är en illavarslande spiral.

– Vad kan man göra?
– Vi har gjort studier för Stockholm, Göteborg och Malmö. Det finns ett stort politiskt intresse bland planerare att skapa ett bättre kunskapsunderlag och att vässa verktygen. Men det är väldigt tröga och långsiktiga processer, att bygga städer på ett vettigt sätt.

– Det behövs en vision som jag tycker saknas i dag. Och framför allt finns ingen enighet om den här visionen.

– Det är ett stort politiskt ansvar, oavsett hur kopplingen ser ut till de aktuella händelserna, anser Roger Andersson.

NGO forum 09

27-28 oktober
Örebro

En Union för Fred och Rättvisa – Den Europeiska Unionen

Möt EUs makthavare och föreläsare i världsklass

Tiden är inne för den Europeiska Unionen att visa sig värdig sina medborgares förtroende och förhoppningar. Välkommen att vara med om att forma vår Union!

Europeiska Unionens ledarskap möter medborgarnas organisationer – det s.k. Civilsamhället – i Örebro den 27-28 oktober. Utmaningen är att hitta vägar bort från elitprojektet mot medborgarnas projekt. Sättet att fatta beslut måste demokratiseras. Överstatligheten måste kompletteras med mellanfolkighet. Framsteg måste mer handla om hälsa, miljö samt välbefinnande än om ekonomi, status och pryglar!

Till vår hjälp har vi världsklassföreläsare och makthavare på scen. I våra 12 workshops ska vi behandla praktisk demokrati och hur civilsamhället – ofta i samverkan med EU, stat, region, landsting, kommuner – kan påverka folkhälsan. Den bredare frågan är samtidigt; Vilken typ av samhälle och civilsamhälle vill vi ha och konferensen ger rekommendationer om framtidens EU. **Du är varmt välkommen att vara med!**

Konferensen är en del av det officiella svenska ordförandeskapet och samlar dessa dagar människor från civilsamhälle och offentlighet från hela EU. Arbetsspråket är engelska men översättning kommer att vara tillgänglig.

Läs mer/blogga/chatta/twittra och anmäl dig på www.ngoforum09.se. Du kan också få mer information genom att ringa 08-651 07 21.

Anmäl dig innan den 25/9 och få 10 € (~ 113 kr) i rabatt!

Rabatterat pris för ideella organisationer: 35 € (~ 395 kr). Rabatterat pris för övriga 170 € (~ 1915 kr)

Ta en av de sista platserna!
Sista anmälan 9/10

